

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-8.054.2.2024
Warszawa, 18 października 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację poselską nr 4562 z dnia 5 września 2024 r. poseł na Sejm RP pani Bożeny Lisowskiej w sprawie zwiększenia ochrony ujęć wody w Polsce, poniżej przedstawiam stanowisko do następujących pytań.

Na wstępie pragnę poinformować, iż na mocy art. 11 pkt 7 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2512), dalej: *ustawa o działach*, kwestie zaopatrzenia w wodę są przypisane do działu - gospodarka wodna, który obejmuje sprawy określenia zasad i warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Zasady i warunki te określa ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 757) dalej: *ustawa zwoś*. Na mocy art. 3 ust. 1 ustawy zwoś zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy. Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) stanowi również, iż sprawy obejmujące m.in. wodociągi i zaopatrzenie w wodę, kanalizację, usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych należą do zadań własnych gminy. Natomiast art. 5 ust. 1 ustawy zwoś wskazuje, że przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne mają obowiązek zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny. Tym samym na jednostce samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek właściwej realizacji tego zadania, również w sytuacji jego powierzenia przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu. Ustawa zwoś nie określa zasad realizacji wyżej wymienionych obowiązków w sytuacjach kryzysowych, stanowiących element infrastruktury krytycznej.

Zgodnie z art. 120 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.) dalej: *Prawo wodne*, w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, jest obowiązek ustanawiania stref ochronnych ujęć wody oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych. Strefę ochronną stanowi obszar ustanowiony na podstawie art. 135 ust. 1 Prawa wodnego, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód. Obejmuje ona

wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód - art. 121 Prawo wodne.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia i wyznacza się na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej tego ujęcia. Jeżeli czas przepływu wód od granicy obszaru zasilania do ujęcia jest dłuższy od 25 lat, teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych wyznacza się z uwzględnieniem obszaru wyznaczonego 25-letnim czasem wymiany wód w warstwie wodonośnej - art. 122 i 123 Prawa wodnego. Strefę ochronną ujęcia wód powierzchniowych określa się tak, aby trwale zapewnić jakość wody zgodną z przepisami wydanymi na podstawie art. 74 ust. 1 Prawa wodnego oraz, aby zabezpieczyć wydajność ujęcia wody, wyznacza się ją na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrologicznej tego ujęcia w myśl art. 124 Prawo wodne.

Zgodnie z art. 133 ust. 2 Prawa wodnego, strefę ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej ustanawia się na wniosek właściciela ujęcia wody lub z urzędu, jeżeli właściciel ujęcia wody nie złożył ww. wniosku, a z przeprowadzonej analizy ryzyka, o której mowa w art. 133 ust. 3 Prawa wodnego, wynika potrzeba jej ustanowienia. Zgodnie z art. 134 ust. 1 Prawa wodnego strefę ochronną ustanawia się na koszt właściciela ujęcia wody.

Analiza ryzyka obejmować powinna ocenę zagrożeń zdrowotnych z uwzględnieniem czynników negatywnie wpływających na jakość ujmowanej wody, przeprowadzoną w oparciu o:

- ✓ analizy hydrogeologiczne lub hydrologiczne,
- ✓ dokumentację hydrogeologiczną lub hydrologiczną,
- ✓ analizę identyfikacji źródeł zagrożenia wynikających ze sposobu zagospodarowania terenu,
- ✓ wyniki badania jakości ujmowanej wody.

Właściciel ujęcia wody realizujący zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę jest obowiązany przeprowadzić analizę ryzyka i przekazać ją do właściwego wojewody w myśl art. 133 ust. 4 Prawa wodnego. Zgodnie z art. 133 ust. 5 Prawa wodnego analizę ryzyka przeprowadza się dla ujęć wody dostarczających więcej niż 10 m³ wody na dobę lub służących zaopatrzeniu w wodę więcej niż 50 osób oraz dla indywidualnych ujęć wody dostarczających do 10 m³ wody na dobę lub służących zaopatrzeniu w wodę do 50 osób, jeżeli woda jest dostarczana jako woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, w ramach działalności handlowej, usługowej, przemysłowej albo do budynków użyteczności publicznej. Analiza ryzyka jest aktualizowana nie rzadziej niż co 10 lat, a w przypadku ujęć wody dostarczających mniej niż 1000 m³ wody na rok nie rzadziej niż co 20 lat.

Należy zauważyć, że szczególnym regulacjom poddano system infrastruktury krytycznej, do której zaliczono system zaopatrzenia w wodę w myśl art. 3 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122), dalej: ustawa

zk. Na podstawie tejże ustawy ustalono procedury i kryteria określania obiektów wchodzących w skład danego systemu, w tym np. systemu zaopatrzenia w wodę jako obiektów infrastruktury krytycznej. Stosownie do przepisu art. 6 ust. 5 ustawy zk właściciele oraz posiadacze samoistni i zależni obiektów, instalacji lub urządzeń wchodzących w skład infrastruktury krytycznej zostali zobowiązani do ich ochrony, w szczególności przez przygotowanie i wdrażanie, adekwatnie do przewidywanych zagrożeń, planów ochrony infrastruktury krytycznej oraz utrzymywanie własnych systemów rezerwowych zapewniających bezpieczeństwo i podtrzymujących funkcjonowanie tej infrastruktury, do czasu jej pełnego odtworzenia. W myśl art. 5 ustawy zk jednostki samorządu terytorialnego, we współpracy z przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi, tworzą plany zarządzania kryzysowego zawierające m. in. charakterystykę zagrożeń oraz ocenę ich wystąpienia, mapy ryzyka, wykaz infrastruktury krytycznej oraz procedury postępowania na wypadek braku wody. Wykaz infrastruktury krytycznej sporządzony na potrzeby ww. planu odpowiednio na terenie gminy, powiatu lub województwa ma charakter niejawnny. Należy w tym miejscu podkreślić, że szczególną wagę do realizacji powyższych zadań przywiązują same przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, często wskazując, iż są operatorami infrastruktury krytycznej.

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, zgodnie z Planem Zarządzania Kryzysowego Ministra Infrastruktury, wspiera działania zmierzające do odtworzenia i zapewnienia ciągłości działania infrastruktury krytycznej systemów zaopatrzenia w wodę. Natomiast sprawy dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa w wodę dla mieszkańców na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej pozostają we właściwości ministra właściwego do spraw wewnętrznych, co zostało również wskazane przez Najwyższą Izbę Kontroli w Informacji o wynikach kontroli NIK P/23/087 – „Zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę wybranych jednostek samorządu terytorialnego na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych”.

Z wyrazami szacunku,

Dokument podpisany elektronicznie przez:
z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz stanu